

Siíz tiáun'1 tan32.

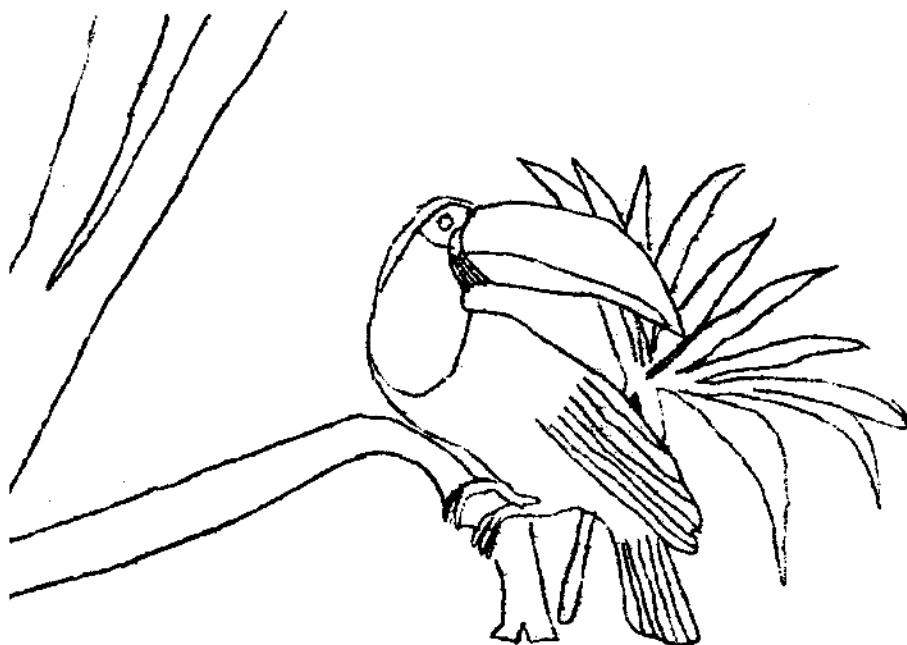
Libro de Pájaros

en el idioma chinanteco de San Pedro, Sochiapam.

edición de prueba

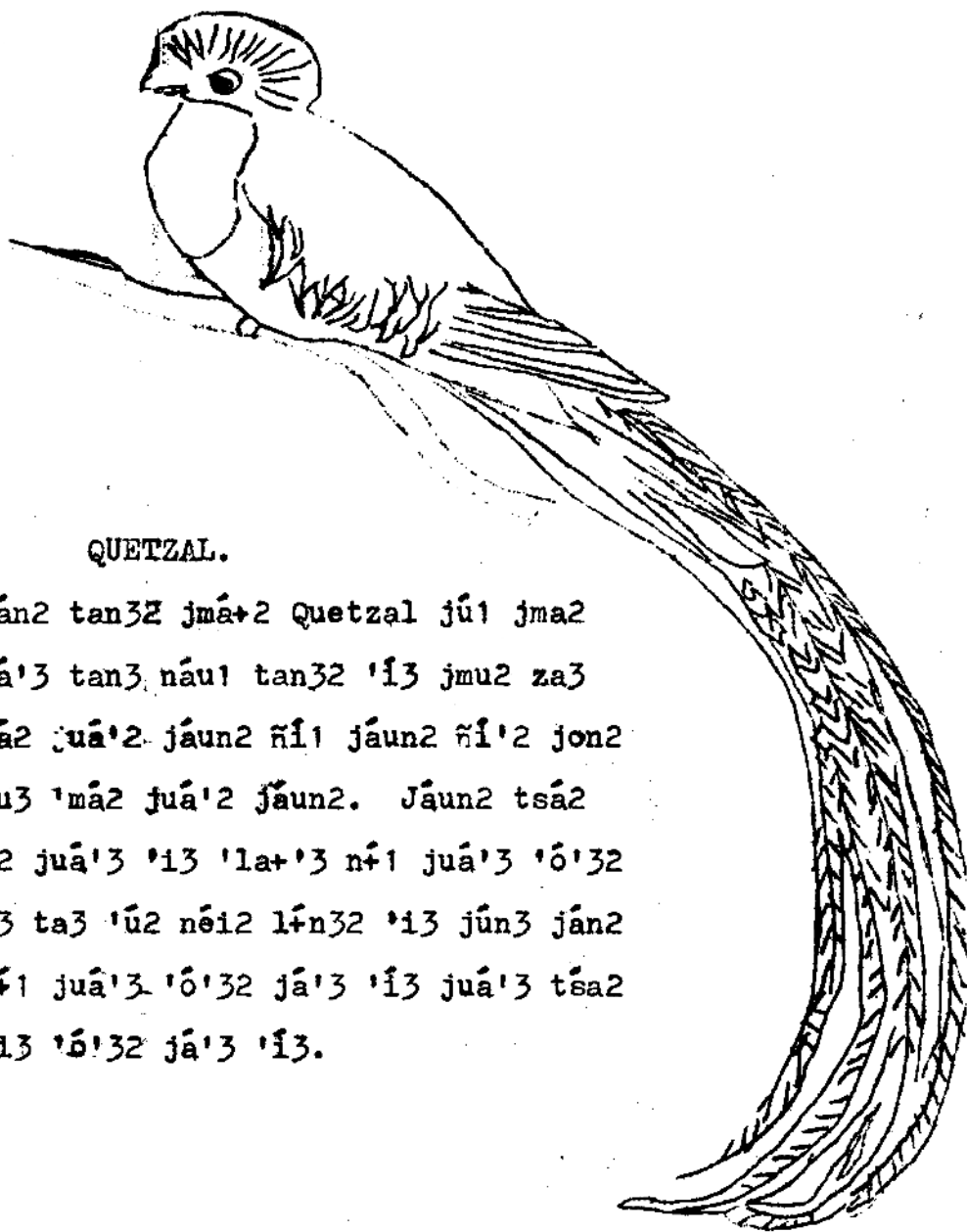
25 ejemplares

febrero de 1972, Mitla, Oaxaca.

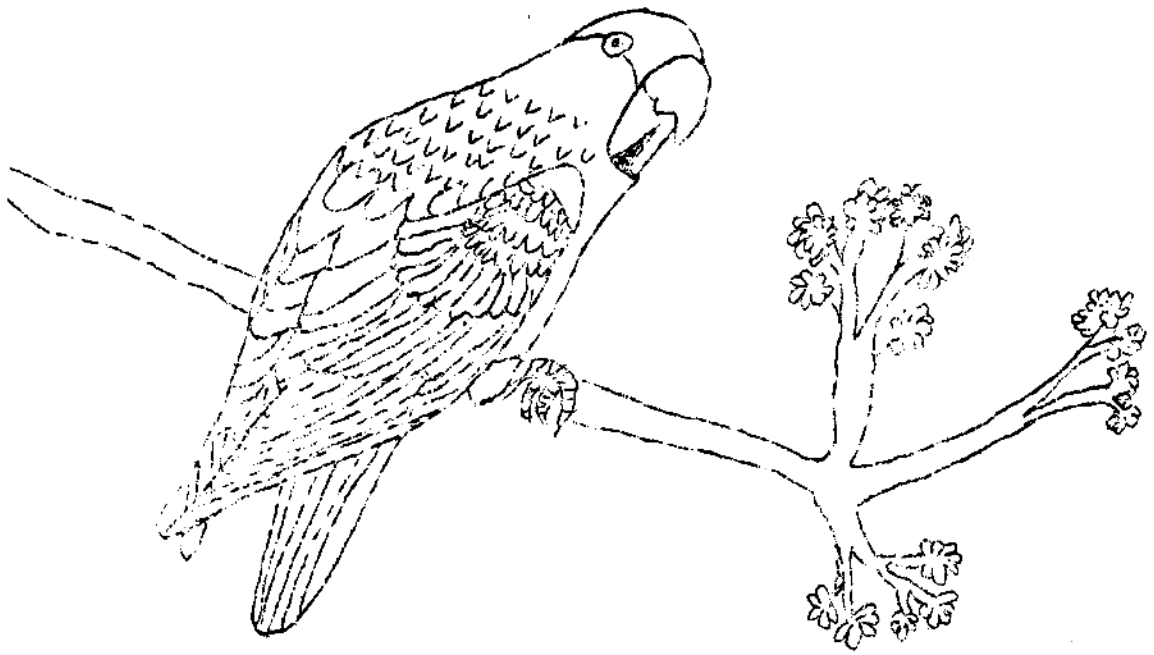
TUCÁN.

Tucán za+'32 tsú2 já'3 juá'3 tsáu2 juén'1.
 Juén'1 'i3 jmu2 za3 'ñu3 za3 'má2 'ngá1 ñe1
 l'fn32 qui1 jáun2 tiá2 chau21 tsáu2 ñí1 ts+21
 za3. Juén'1 'i3 cú'2 la3 j'f32 ñí1 má+3 'á+32
 ts+3 'má2 'ngá1 tiá2 'fn2 ñi32 jno'1 'ín2
 tiu3 tso'2 má+3 cú'2 já'3 qui1 ca3 la3 j'fn32
 tsáu2 ñi32 'i3 cú'2 já'3 'i3 má+3 'má2 sií2.
 Ñí1 'ná1 jáun2 tiú2 uú2 'ín3 ñi32.

QUETZAL.

Zián2 tan32 jmá+2 Quetzal jú1 jma2
jmá+2 já'3 tan3 náu1 tan32 'í3 jmu2 za3
'ñu3 'má2 juá'2 jáun2 ñí1 jáun2 ñí'2 jon2
já'3 'ñu3 'má2 juá'2 jáun2. Jáun2 tsá2
cáu3 lá2 juá'3 'í3 'la+'3 n+1 juá'3 'ó'32
já'3 'í3 ta3 'ú2 néi2 l+n32 'í3 jún3 ján2
tséu2 n+1 juá'3 'ó'32 já'3 'í3 juá'3 tsá2
ná+32 'í3 'ó'32 já'3 'í3.

PERICO.

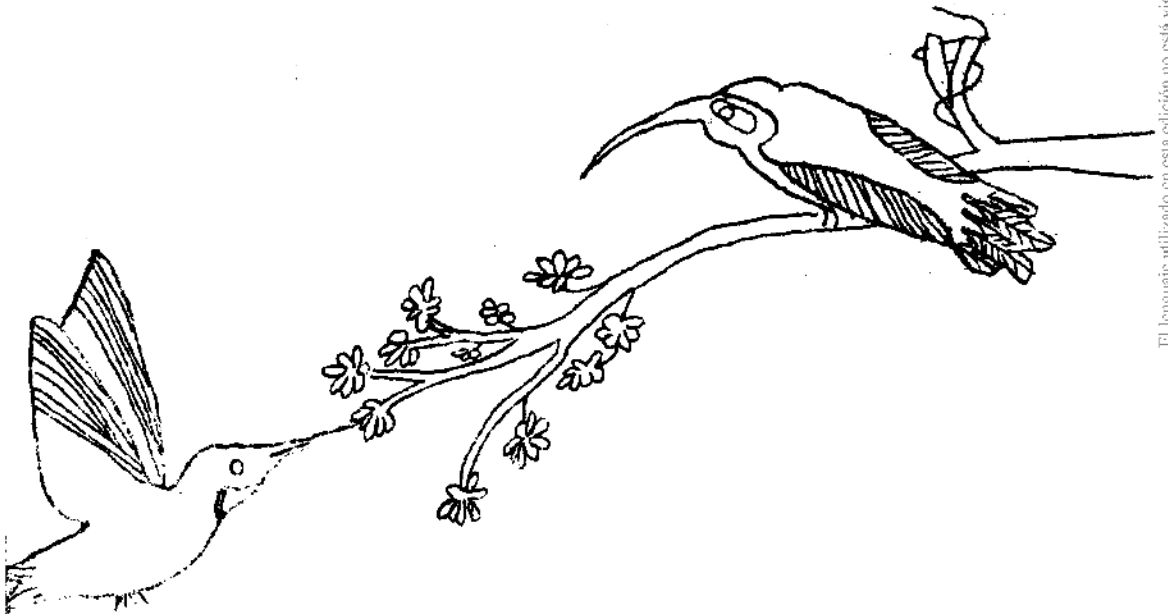
Tsú'1 jmu2 za3 ts+3 'má2 ñe1 l+n32. 'I3 'má2
 juá'3 'ó32 táu2 jmú2 zá3. 'I3 má1 ca3 tã+32 jlá+2
 tã+32 tun3 mã+3 tiáu2.

'I3 jáun2 mã+3 'má2 ca2 cú'2 l+n32 já'3 lá2.
 Juún32 l+n32 já'3 ñi3 táun'1 má1 ca3 á+n32 chi3
 cuú2, teú'1 lá2 cú'2 cuú2 táu2 n+2 siá'3 café
 siá'3 j+3 mã+3 pi'21.

CHUPAROSA.

Ján2 já'3 zían2 'ngá1 má'3 já'3 'í3 jmá+2
quiu'21.

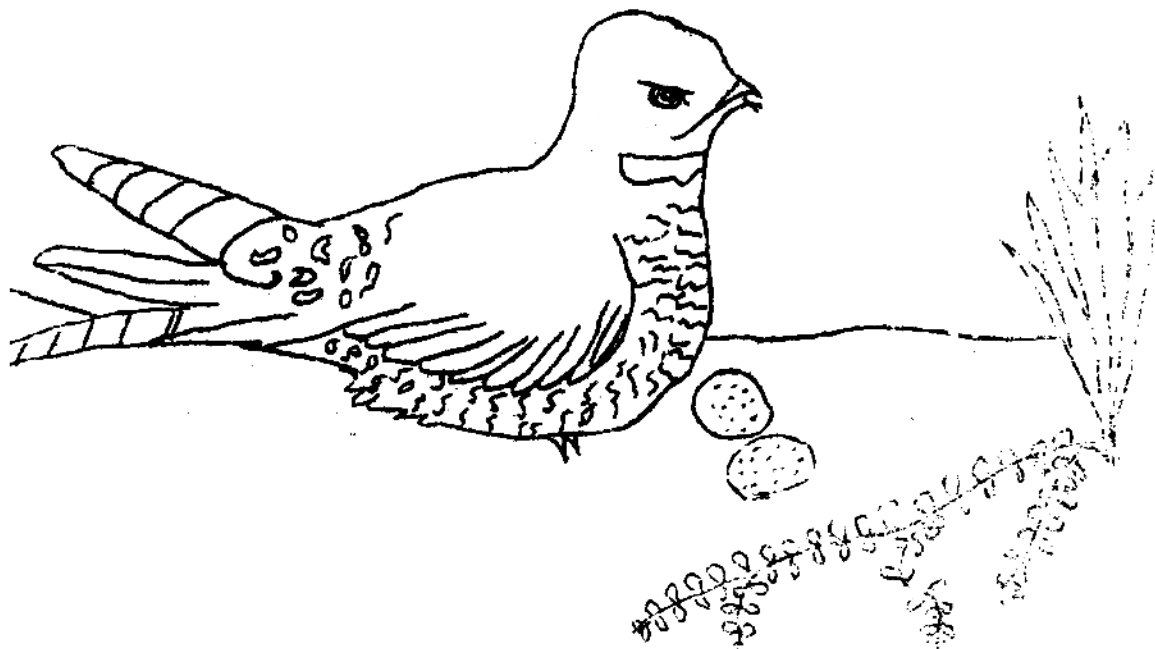
Quiu'21 'í3 jmu2 za3 ts+3 'má2 ñe1 la3 cón'3
ñí1 'iáun2 ts+3 já'3 jmu3 za3. Jáun2 má1 l+32
za3 já'3 tá+32 tun3 'n+32 má+3 jlá+2 n+1 má1 ca3
'ián2 za3 jáun2. Jáun2 quiun'23 já'3 'í3 za3
zá'3 'má2 cá'1 zia32 má'3. J+3 'ma13 ja32 ra1
tsá+'2 quio'21 já'3 jmu2. Já'3 pi'21 'í3 'ó'32
cáun2 pi'21 téi2 'ó'32 já'3. N+1 má1 já2 jmú3
já'3 má32 jáun2 já'3 ján2 'i23 'ñu3 zá+2.
Jlá+2 tiáu2 quio'21 já'3 'í3.

TAPA CAMINO.

Cú1 yein'31 jmu2 ta21 ta3 ja1 néi2. Ta3 jma2
tiá2 jniá3 ñí1 já'3 'í3. 'I3 jáun2 tiá2 ta21 jmu2
já'3 ta3 jma2. 'I3 jáun2 t+3 ja1 néi2 jmu2 já'3 ta21.

Jáun2 má1 ca3 tá+32 já'3 jlá+2 'i3 jáun2 tá+32
'ue32 l+n21 já'3 jlá+2. Cú1 yein'31 cun'2 já'3
juá'3 tsáu2 'la'21. Quí1 já'3 'í3 ñi3 táun'1 t+3
ja1 néi2. Quí1 'liá2 tiá2 jnió'32 já'3 ta3
ja1 néi3.

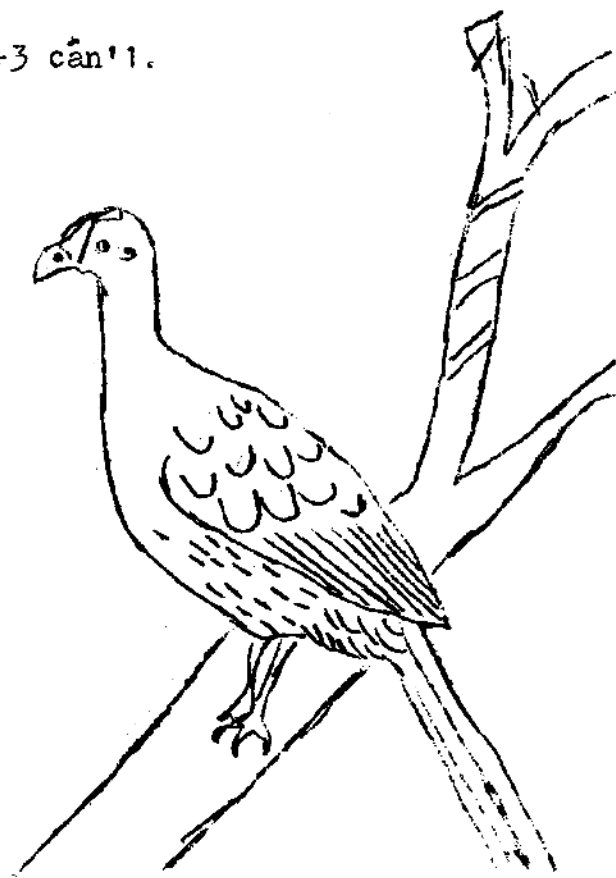

CHACHALACA.

Jʔen'1 jmu2 za3 ts+3 'mā2 'i3 jāun2 la3 ñi1
jmu2 jā'3 quion'3 cuo'2 'mā2 pi'21 'i3 jāun2 to'2
jā'3 ca3 lā2 mu21 'ma2 t+3 ñe'2 za3. Tā+32 jā'3
tun3 mā+3 jlā+2 'o3 'n+32 mā+3 jlā+2. Nʔ1 mā2
tī3 cāun2 semana jāun2 mā2 ran'32 jā'3 ca3 lā2.

'I3 jāun2 jʔen'1 cū'2 la3 jʔ32 mā+3 pi'21
ri23 ja1 'mā2.

Sen'2 jā'3 mā1 ca3 l+3 cān'1.

CARPINTERO.

Má2 'né'3 jmu2 za3
'ñu3 'má2 juá'2. 'Ñe'2
bí'1 'i3 te3 já'3 jla3
jáun2 jmu2 za3 'ñu3 'má2
ca2 juá'2 'i3 jáun2 tá+32 já'3 'n+32 'o3 quíun3
má+3 jlá+2. Ca3 la3 j+32 ñí1 já'3 tiáun'1
'má2 cun'2 já'3 za+32 tsáu2 má2 'né'3.
Má2 'né'3 'ue21 tá+32 'n+32 'o3 quíun3 má+3 jlá+2.

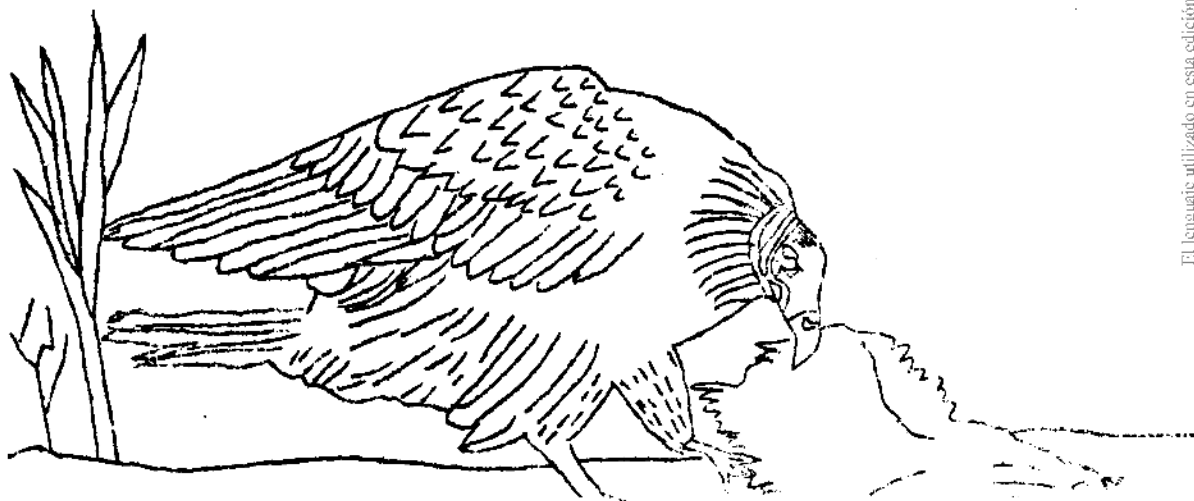
Cáun2 sií2 quio'21 tsá2 zían2 t+3 ñéi32 juá'3
'i3 zían2 ján2 má2 'né'3 tá+32 quia3 má+3 jlá+2.
Norteamericano juá'3 tsú2 "tsá2 zían2 t+3 ñéi32".

ZOPILOTE.

Tú2 jue32 jmu2 za3 'ñú3 'láu2. Jáun2 mí1
ziú13 tú2 jue32 mí'1 tsá2 quiaun2 ngú3 juá'3
cú'2 já'3 mí'1.

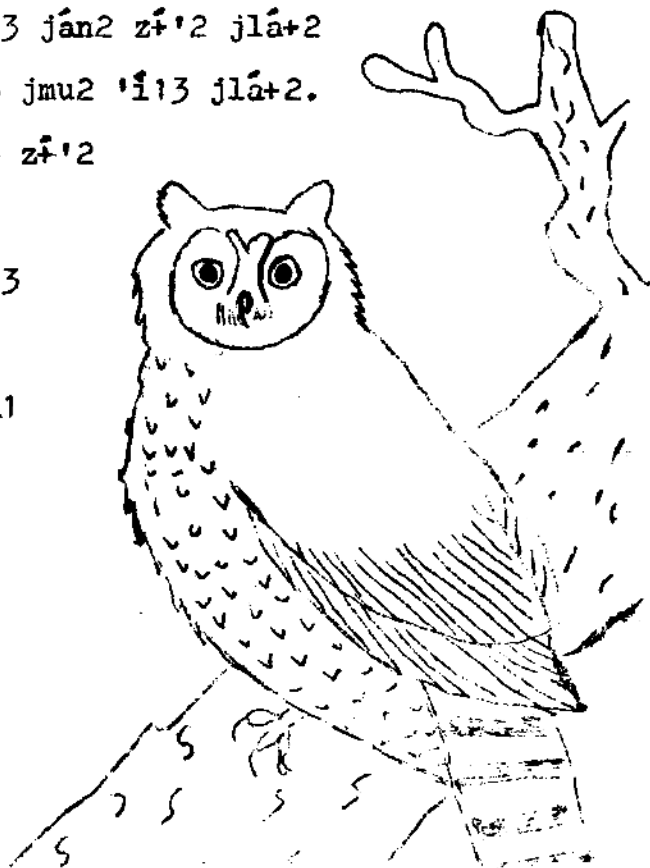
Tú2 jue32 pi'21 jniá3 má1 ca3 t+3 tun3 'n+32
jmá+1 ca3 l+3 zian2 jáun2 jmu2 ná1 má'1 pí13.
Tiáun2 tú2 jue32 mí'1 má1 ca3 l+3 zian2.

BUHO.

Cú1 'iá'1 lá2 cun'2 ca3 la3 j+32 ñí1 já'3 pi'21
 já'3 la3 tan32. Cun'2 ca'2 já'3 'lá+n'1. Jáun2 má1
 ca3 t+3 ñí1 te3 jlá+2 jáun2 zâ+2 quio'21 já'3 si'n'3
 jmou'32 já'3 ré2. 'Í3 jáun2 n+1 juá'3 tiâ2 chau'32
 zâ+2 quio'21 já'3 sián3 'Í3 jáun2 jmu2 za3 'nga2.
 Jáun2 jmu2 za3 'ñu3 'mâ2 juá'2. 'Í3 jáun2 n+1 juá'3
 tiâ2 zia32 'mâ2 juá'2 'Í3 jáun2 jmu2 'ñu3 'lâu2.
 'Í3 jáun2 tá+32 já'3 tun3 'e3 'n+32 má+3 jlá+2.
 'Í3 jáun2 rá2 ts+32 já'3 ján2 z+2 jlá+2
 'Í3 jáun2 tá1 ngo3 já'3 jmu2 'Í3 jlá+2.
 Jáun2 má1 ca3 t+3 ngáu3 z+2
 má2 ran'32.

Jáun2 má1 ca3 zan'3
 já'3 cun'2 quion'3 cuá1
 bí'1 já'3 ná+32 ñí1 cuá1
 ng+32 já'3.

VENCEJO.

La3 lá2 juá'3 tsá2 co1 jná13 n+1 má1 ca3
 'á+n32 já'3 jmá+2 chi3 'a13. 'I3 má2 jáu'3 jm+3
 juá'3 tsá2 n+1 má1 ca3 ng+'32 já'3 'i3.

'I3 jáun2 chi3 'a13 'i3 tá+2 jlá+2 tiá2 'n+32
 ca3 la3 ca3 t+3 jñé13 má+3. 'I3 jáun2 má1 ca3 jmú3
 já'3 za3 can23 má1 c+32 j+3 ján13.

'I3 jáun2 má1 ca3 'á+n32 já'3 chi3 cuú2 'i3
 jáun2 ñi3 táun'1 ma3 'ña3 láun3 'o3 ten'3 nio2 'ñá3
 láun3 cu3 tsa32. 'Un3 juá'1 golondrina jmá+2 já'3
 lá2 vencejo bí'1 jmá+2 já'3 juá'3 tsú2 chi3 'a13.
 'I3 jáun2 má1 ca3 ñi3 táun'1 já'3 ñi3 táun'1 80 kilo-
 metro cáun2 hora. Jáun2 ta3 la3 'á+n21 jáun2 chi3
 cuú2 jáun2 já'3 jmu3 má32. Cun'2 já'3 pi'21 'á+n21
 chi3 cuú2. Ta3 la3 'á+n21 chi3 cuú2 jáun2 já'3 tsá2
 táun'1 ñí1 nio1 jmá+2 'f+n'2.

ANI.

Tan₃₂ lã2 liã2 '13 jãun2
 'niãu'32 jñe1'21 nũ2 color liã'2
 quio'21 jã'3.

Tan₃₂ lã2 ziã2 Sudamerica '03
 tan₃₂ lã2 pa21 l+n₃₂ '13 p+e'1 siã'3.

Cãun2 país mã+2 India Occidental
 juã'3 tsã2 ziã2 ñi1 jãun2 'iã1 t+₃₂ m+3 liã2 juã'3
 tsã2 'i3.

Zã+2 quio'21 tan₃₂ 'i3 jmu2 quiú3 quia3 centimetro
 '03 quia3 'ñã3 diámetro t+3 la3 ñe1. Jãun2 mã1 ca3
 jmú3 jã'3 za3 jãun2 jã'3 ñu'13 t+3 l+3 la3 cun3
 jã'3 'iú'3. Jãun2 'liãun3 zã+2 jmu2 jã'3 cun3 jéin₃₂
 jmã+1 quio'21. Zia₃₂ jm+1 ñi'2 jã'3 ngãu3 cu3 tsa₃₂
 ma3 cãun2 zã+2 jãun2.

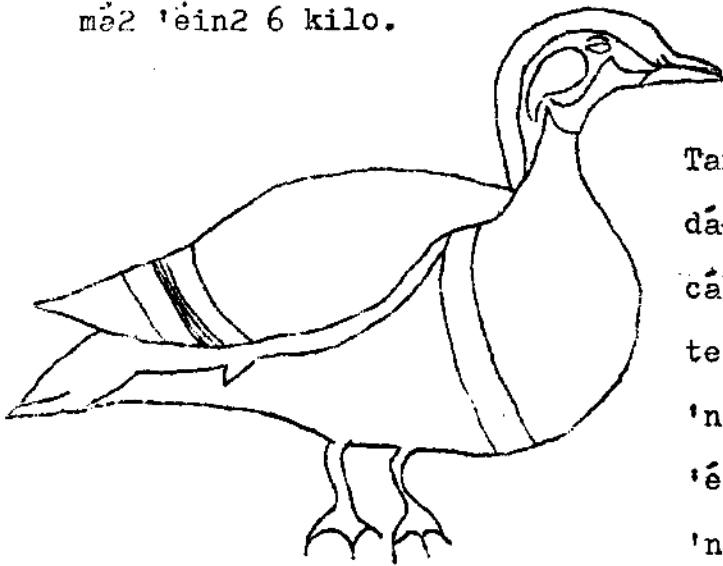
GANSO.

Já'3 jmá+2 ganso lá2 t'2 cun'2 tsáu2 jmá+1 'i3
 jmu2 jmá+1 cāun2 país Europa. Já'3 lá2 bí'1 jlán'1
 t'2 cun'2 tsáu2 má1 ca3 jmú3 jmá+1.

Jmá'3 tsē2 jm'1 zian2 t+3 nē'32 jm'1 cau'32
 ngú3 quio'21 já'3 lá2 j+3 noi 'i3 chá3 m'3. Ján'3
 já'3 t'2 jmu2 tsáu2 'i3 ts+n1 chí1.

Já'3 tsó3 nī3 táun'1 quion'3 já'3 'iú'3 'ñā3
 ca3 la3 cun3 nī'1 ca3 tsan3.

'I3 tiá2 tsun'2 ca3 la3 j'32 'i3 ts+21 nī'1
 tiáun'1 cun'2 ca3 la3 j'n32 já'3 tiáun'1 nī'1 jáun2.
 N'1 juá'3 má1 ca3 t'3 ngáu3 z'2 ca3 l+3 zian2 jáun2
 mē2 'éin2 6 kilo.

Tan32 lá2 jñei'21 nú2
 dá+n3 nī'1 ts'13 já'3
 cāun2 tēi2 tiáu2 nē'2
 te'1 já'3, liá'2 co'3
 'na21 já'3, Liá'2 co'3
 'éin1 já'3, tiáu2 co'3
 'na21 nī'1 mā2 ján'2.
 tiáu2 tun3 ju+32 pi'21.

ALONDRA CORNUDA.

Tan³² jmá+2 alondra cornuda zían² África, del
Norteamérica, del Norte México y Colombia. Tan³²
pi'²¹ lá² cuón² 16 'o³ 18 centimetro t+³ la³ cuón².
Ca³ la³ j+³² jmá+1 'i³ ran'³² já'³ '+e³² ta³ 'a+n²¹
chi³ cuú².

Tan³² pi'²¹ lá² tá+³² 'n+³² 'o³ quiau³ jmá+³
jlá+². 'I³ jáun² tsáu² má² ca³ 'nau'² l+n³² jla³
já'³ pi'²¹ lá² quí¹ 'liá² jlán'¹ jmá³ juá'³ tsáu².
Zá+² quio'²¹ já'³ lá² tiá² jniá³ 'nau'² l+n³² tsáu²
t+³ la³ tiá² chau'³².

Color liá'² jñei'²¹ nú²

chí¹ já'³ quie¹³ já'³ mí²niáu³

'i³ ñe'² lá+¹ já'³ liá'² co'³

'na²¹ n+² l+³ liá'² la³

má² quion'³ c+en²

ñí¹ ts+¹³ tiáu².

ANHINGAS.

Zián2 jan3 tan32 cuón2 cáun2 metro tón32.

Tan32 'í3 cuó2 lá+1 'i3 chí1 já'3 pi'21 l'n32 bí'1.

Tan32 'í3 'i13 chu3 jmá+2 'i3 zan'23 'ma21 jáun2 chí1
nga2 ca3 lá2 lá+1 ñí1 jmá+2. Tan32 'í3 cuó2 l'n32 'o3
cun3 quion'3 'i3 jáun2 zan'23 'ma21 chu3 jmá+2.

Jáun2 za3 já'3 jmu2 quion'3 zâ'3
j+3 mu21 'má2. Jáun2 tá+32 já'3 jlâ+2
'n+32 'o3 jñéi3 má+3 jlâ+2 jáun2 cu3
jáun2 jon2 ñí'2.

Tan32 lá2 jñei'21 nú2 color
liá'2 quion'3 tiáu2.

